

Obsah

Úvod	9
<i>E. Malá</i>	
1 Vývoj psychiatrie a její postavení mezi lékařskými obory	11
<i>P. Pavlovský</i>	
Vývoj psychiatrie	11
Postavení psychiatrie mezi lékařskými obory	13
2 Příčiny duševních poruch	15
<i>E. Malá</i>	
1. Etiologický činitel je známý	15
2. Duševní porucha vyvolává společně více činitelů	15
3. Etiologický činitel je neznámý	16
Mozek, chování a duševní poruchy	17
3 Psychiatrické vyšetření	19
<i>P. Pavlovský</i>	
Ukázka souhrnu psychiatrického chorobopisu	20
OBECNÁ PSYCHIATRIE	23
4 Symptomy duševních poruch	25
<i>E. Malá</i>	
Vnímání a jeho poruchy	25
Emotivita a její poruchy	27
Myšlení a jeho poruchy	28

Paměť a její poruchy	30
Intelekt a jeho poruchy	30
Jednání a jeho poruchy	31
Vědomí a jeho poruchy	32
Pudy a jejich poruchy	33
Poruchy osobnosti	34
5 Syndromy duševních poruch	37
<i>E. Malá</i>	
Depresivní syndrom	38
Manický syndrom	38
Paranoidní syndrom	39
Katatonní syndrom	40
Deliriózní syndrom	40
Organický psychosyndrom	41
Odvykací stav	41
SPECIÁLNÍ PSYCHIATRIE	43
6 Organické duševní poruchy (F00–F09)	46
<i>E. Malá</i>	
Demence u Alzheimerovy choroby	46
Vaskulární demence (F01)	48
Progresivní paralýza	49
Symptomatické poruchy	49
Poruchy osobnosti a poruchy chování vyvolané onemocněním, poškozením nebo dysfunkcí mozku (F07)	50
7 Duševní poruchy vyvolané účinky psychoaktivních látek (F10–F19)	51
<i>P. Pavlovský</i>	
Poruchy vyvolané požíváním alkoholu (F10)	52
Poruchy vyvolané užíváním nealkoholových drog	54
8 Schizofrenie, schizofrenní poruchy a poruchy s bludy (F20–F29)	58
<i>E. Malá</i>	
Schizofrenie (F20)	58
Schizotypní porucha (F21)	62
Schizoafektivní porucha (F25)	63
9 Afektivní poruchy (F30–F39)	64
<i>E. Malá</i>	
Mánie (F30 – manická fáze)	64
Bipolární afektivní porucha (F31)	65
Depresivní epizoda/fáze (F32)	65
Trvalé poruchy nálady (afektivní poruchy – F34)	66

10 Neurotické poruchy, poruchy vyvolané stresem a somatoformní poruchy (F40–F49)	68
<i>E. Malá</i>	
Fobické úzkostné poruchy (F40)	69
Jiné úzkostné poruchy (F41)	69
Obsedantně-kompulzivní porucha (F42)	70
Reakce na závažný stres a porucha přizpůsobení (F43)	71
Disociativní (konverzní) poruchy (F44)	72
Somatoformní poruchy (F45)	72
Jiné neurotické poruchy (F48)	73
11 Behaviorální syndromy spojené s fyziologickými poruchami a somatickými faktory (F50–F59)	75
<i>E. Malá</i>	
Poruchy příjmu potravy (F50)	75
Neorganické poruchy spánku (F51)	78
Duševní poruchy a poruchy chování spojené se šestinedlím (F53)	78
12 Poruchy osobnosti a chování u dospělých (F60–F69)	80
<i>E. Malá</i>	
Specifické poruchy osobnosti (psychopatie) (F60)	80
Návykové a impulzivní poruchy (F63)	82
Poruchy pohlavní identity (F64)	82
Poruchy sexuální preference (F65)	83
13 Mentální retardace (duševní opoždění, F70–F79)	85
<i>E. Malá</i>	
Léčení	86
14 Poruchy psychického vývoje (F80–F89)	88
<i>E. Malá</i>	
Specifické vývojové poruchy řeči a jazyka (F80)	88
Specifické vývojové poruchy školních dovedností (F81)	88
Specifická vývojová porucha motorické funkce (F82)	89
Pervazivní vývojové poruchy (F84)	89
15 Poruchy chování a emocí se začátkem obvykle v dětství a v adolescenci (F90–F98)	92
<i>E. Malá</i>	
Hyperkinetické poruchy (F90)	92
Poruchy chování (F91)	94
Emoční poruchy se začátkem specifickým pro dětství (F93)	95
Poruchy sociálních vztahů se vznikem specifickým pro dětství a adolescenci (F94)	95
Tikové poruchy (F95)	96

Jiné poruchy chování a emocí začínající obvykle v děství a v adolescenci (F98)	96
16 První pomoc v psychiatrii	98
<i>P. Pavlovský</i>	
17 Léčení duševních poruch	100
Psychofarmakoterapie a další biologické léčebné metody	100
<i>E. Malá</i>	
Psychoterapie	106
<i>E. Malá</i>	
Socioterapie a rehabilitace	111
<i>P. Pavlovský</i>	
Účast všeobecné sestry v terapii a rehabilitaci duševně nemocných	112
<i>P. Pavlovský</i>	
18 Psychiatrický pacient a ošetřovatelství	113
Složky terapeutického procesu	113
<i>E. Malá</i>	
Speciální ošetřovatelská péče na psychiatrii	114
<i>P. Pavlovský</i>	
Specifika ošetřování pacientů s různými typy poruch	115
<i>E. Malá</i>	
Právní postavení duševně nemocných	119
<i>P. Pavlovský</i>	
Organizace a koncepce psychiatrické péče	121
<i>P. Pavlovský</i>	
PŘÍLOHY	123
Přehled psychofarmák	124
<i>E. Malá</i>	
Slovniček	125
<i>P. Pavlovský</i>	
Přehled všech diagnostických kategorií MKN-10 – Duševní poruchy a poruchy chování	131